

APEL·LACIÓ DELS CATALANS A L'EXILI, A LES NACIONS UNIDES, 1945

Font: Consell Nacional Català (Delegació als Estats Units) (2010). *EL CAS de CATALUNYA, APEL·LACIÓ a les NACIONS UNIDES, CONFERÈNCIA SOBRE ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL, San Francisco, California, Abril de 1945*. Barcelona: MEMORIAL 1714, pp. 5-15.

Reproducció de la traducció al català realitzada l'any 1984, per iniciativa d'Òmnium Cultural a proposta d'un grup de persones que un any més tard constitueixen l'associació Memorial 1714. www.memorial1714.cat

Transcripció realitzada per Andreu Marfull Pujadas, el desembre de 2017.

Web associada: <https://causacatalana.org/>

EL CAS de CATALUNYA

APEL·LACIÓ a les NACIONS UNIDES

**CONFERÈNCIA SOBRE ORGANITZACIÓ INTERNACIONAL
San Francisco, California
Abril, 1945**

**CONSELL NACIONAL CATALÀ
(Delegació als Estats Units)**

....

Publicat i distribuït pel
CONSELL NACIONAL CATALÀ
(Delegació als Estats Units)
239 West 14th Street, New York, U.S.A.

ÍNDEX

- I. [Carta] Als Estats Units d'Amèrica, al Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord, a l'U.R.S.S. i a la República de Xina, patrocinadors de la Conferència de les Nacions Unides sobre organització internacional, a San Francisco.
- II. Apel·lació a les Nacions Unides en nom de Catalunya.
- III. Apèndix.

[CARTA]

Als Estats Units d'Amèrica,
al Regne Unit de Gran Bretanya i Irlanda del Nord,
a l'U.R.S.S. i a la República de Xina,
patrocinadors de la Conferència de les Nacions Unides
sobre organització internacional, a San Francisco:

Com sigui que Catalunya (malgrat la seva present subjecció a Espanya) és una nació ben definida (1), com ho prova la seva història i les característiques ètniques, el seu idioma propi, la seva literatura i cultura, les seves lleis específiques, els seus costums i

les seves tradicions, i sobretot la seva present voluntat i desig de recobrar la seva sobirania nacional;

Com sigui que Catalunya (pel fet de no ésser reconeguda com a nació) no es pot unir a les Nacions Unides ni declarar la guerra a cap potència de l'Eix i així ésser admesa a la Conferència de San Francisco;

Com sigui que Catalunya, pel fet d'estar ocupada per les tropes feixistes del general Franco, no pot proclamar el seu estat bel·ligerant *de facto* contra l'Eix ni poden ésser reconeguts oficialment el gran nombre dels seus fills que lluiten actualment en els Exèrcits de les Nacions Unides;

Com sigui que Catalunya, en justícia, no pot ser classificada com a neutral, ni legalment com aliada, però sí com una nació amiga encara sota l'ocupació dels nazis feixistes;

Com sigui, d'altra banda, que les institucions legals representatives de Catalunya han deixat d'existir (puix que el president, Lluís Companys, fou executat per Franco (2), i el seu Govern democràtic abolit i dispersat);

Per tant, nosaltres, en nom propi, com a membres del Consell Nacional Català (3) (Delegació als Estats Units), en nom de 75.000 catalans organitzats a l'hemisferi americà (4), i en nom del poble de Catalunya, la veu del qual es troba silenciada,

DEMANEM als patrocinadors de la Conferència de San Francisco:

QUE, ateses les circumstàncies especials i la posició única de Catalunya; atès que Catalunya és una de les poques nacions europees els drets nacionals de les quals no han estat encara reconeguts, CATALUNYA SIGUI CONSIDERADA COM UN CAS ESPECIAL i, atès que no pot estar representada ni efectivament prendre part en les tasques de la Conferència, LI SIGUI PERMÈS DE PRESENTAR I REGISTRAR LA PRESENT APEL·LACIÓ A LES NACIONS UNIDES davant els seus representants a San Francisco (5).

Nova York, 14 d'abril de 1945

J. Carner Ribalta J. M. Fontanals J. Ventura Sureda

*Membres de la Delegació als Estats Units
del Consell Nacional Català de Londres.
(Registrats al Departament d'Estat, el 28 de març de 1942.)*

(1) Veure apèndix n.º 1.

(2) Hom ha de considerar que el President de Catalunya és el primer i únic cap d'una nació que ha estat executat pel feixisme nazi.

(3) Veure apèndix n.º 2.

(4) Veure apèndixs n.º 2a i n.º 2b.

(5) I respectuosament us demanem com a patrocinadors que tingueu a bé de cursar l'adjunta Apel·lació al president de la Conferència de San Francisco per tal que, al seu degut temps, sigui inclosa a l'Ordre del dia de la Conferència.

APEL·LACIÓ

A LES NACIONS UNIDES

EN NOM DE

CATALUNYA

La situació especial de Catalunya com a nació la priva de poder tenir representants legals i de poder ésser present en aquesta Conferència per participar, amb les Nacions Unides, a Traçar la Carta de l'organització internacional per a la pau i la seguretat. Però és precisament mirant aquesta situació única de Catalunya que hem decidit de presentar el seu cas a la vostra atenció per tal que els drets de 3.000.000 [\(1\)](#) de catalans puguin ésser coneguts per totes les Nacions Unides i puguin ésser tinguts en compte amb justícia a la Carta per al nou món. No presentem un problema de fronteres o de reconstrucció política, de recobrament econòmic o de matèries similars que no s'han de resoldre fins després que l'organització de la seguretat serà instaurada. Presentem un cas de llibertat nacional que reclama solució o almenys que sigui tingut en compte, precisament mentre durin les negociacions per a la seguretat.

Catalunya existí com a nació lliure fins al 1714, que fou finalment incorporada per força a l'Estat espanyol, i constitueix una de les poques nacions d'Europa els drets nacionals de les quals encara no han estat reconeguts. Això fa el cas de Catalunya un problema gairebé antiquat, sobretot perquè la majoria dels problemes de les nacionalitats europees se suposa que foren resolts a Versalles. Però el de Catalunya no hi fou resolt; en acabar la Primera Guerra Mundial les seves llibertats no foren restaurades com les de les altres nacionalitats. És per aquesta raó que presentem aquí el seu problema com un cas especial i com un afer que reclama consideració i solució per tal que la Carta que serà redactada per a la nova Europa no constitueixi una vegada més una injustícia per a Catalunya.

En certa manera, la tan perllongada captivitat de Catalunya i el seu retardat alliberament són deguts, més que a derrotes militars, a repetides dissorts diplomàtiques experimentades per Catalunya. El 1713, pel Tractat d'Utrecht, després d'una llarga guerra contra el seu opressor espanyol, els drets de Catalunya foren dejectats pels seus propis aliats i sacrificats a la «política de la força» i a qüestions de conveniència. El 1919, a Versalles, malgrat els 18.000 voluntaris catalans aportats als exèrcits aliats, els drets de la nostra infortunada nació foren una vegada més passats per alt. El 1924, a Ginebra, per raó dels defectes de les clàusules del Pacte i de la presència d'Espanya a la Lliga de Nacions (que feia impossible la requerida unanimitat en tals matèries), la Lliga de Nacions no pogué ni tenir en compte les demandes de llibertat de Catalunya. El 1937, a la Conferència de Nyon, els drets de Catalunya foren igualment desatesos i, en canvi, per altra banda, fou considerada vàlida la demanda d'Itàlia respecte al «dret d'intervenir a Espanya per evitar la instauració d'una República Catalana independent».

[\(2\)](#)

Aquesta indiferència diplomàtica tradicional envers les demandes de Catalunya no hauria d'induir ningú a creure que el problema català no tingui relació amb el manteniment a Europa d'una pau i una seguretat permanents. La «Qüestió Catalana» ha estat al fons de tot el malestar i de tots els disturbis polítics a la Península Ibèrica durant les tres centúries passades, i no hi ha hagut mai a Europa cap força o potència agressiva que no hagi tractat, en un moment o altre, d'especular amb el descontentament català per enfortir o assegurar l'èxit dels seus plans. Com un exemple, esmentarem que, durant el període de la Revolució francesa, Robespierre personalment, amb vista a guanyar Catalunya a la seva causa, visità Barcelona duent en una carpeta la «Constitució de Catalunya» ja redactada. A penes un quart de segle més tard, Napoleó Bonaparte, per plantar un primer peu a la Península, creà de fet l'Estat Català i tractà d'establir un Govern català separat del del regne d'Espanya. En temps recents, en la Geopolítica dels alemanys ([3]) per la Mediterrània, la «Gran Catalunya» (és a dir, l'antic regne català o els actuals territoris de parla catalana: Catalunya, València, Balears i el Rosselló) està destinada a fer un gran paper contra França i les seves possessions a l'Àfrica, però Catalunya no acceptà el «Nou Ordre» dels nazis. Com a prova final de la importància de Catalunya en l'estabilitat d'Europa, qualsevol estadista ben informat i amb visió reconeixerà que, a menys que el problema nacional de Catalunya sigui resolt satisfactòriament, mai no hi haurà veritable pau a la Península Ibèrica. ([4])

Ara que serà redactada la Carta definitiva de les nacions del món per a una pau durable, Catalunya no pot deixar aquesta oportunitat sense clamar justícia a les Nacions Unides per a ser degudament reconeguda, abans que hom cometi nous errors irreparables al moment d'aquesta redacció, i la seva llibertat nacional torni a ésser ajornada indefinidament.

En apel·lar a vosaltres en demanda de justícia, Catalunya vol declarar plenament les seves aspiracions i l'abast dels seus drets. Formalment de demanem a aqueixa Conferència que no cometi el mateix error de la Conferència de la Pau a Versalles, en la qual la demanda de Catalunya fou rebutjada amb l'erroni argument que es tractava d'un simple cas d'autonomia a ésser concedida per Espanya, i com a tal era un problema intern, un «conflicte familiar», a resoldre per l'Estat espanyol. Tampoc no podríem permetre que les Nacions Unides jutgessin els drets de Catalunya sobre la mateixa base en què ho feu la Lliga de Nacions, que els classifica com un simple problema minoritari dins Espanya. Catalunya és una nació i ha d'ésser reconeguda com a tal abans de poder traçar cap organització política per a Espanya, per a la Península Ibèrica, per al continent europeu o per al món alliberat.

És innecessari de cansar la vostra atenció detallant les raons històriques, ètniques, lingüístiques i culturals que proven les característiques nacionals de Catalunya; no és necessari tampoc que presentem una llista de les persecucions i opressions de què Catalunya ha estat i és víctima. Tampoc no creiem necessari adduir prova de la seva determinació i de la seva voluntat sempre en augment de tornar a viure com una nació lliure. No tenim ni necessitat d'assenyalar que la lluita per la seva llibertat ha estat persistent per centúries. El 1640, després del primer atemptat contra les seves llibertats, Catalunya lluità contra Espanya (Guerra de Secessió) i proclamà la República Catalana; el 1714, després que els seus drets nacionals foren menystinguts a Utrecht, Catalunya continuà la lluita contra Espanya i França, àdhuc després d'haver estat abandonada per les seves aliades (Anglaterra, Àustria, Portugal i Holanda); el 1931, Catalunya portà la davantera a la Península en la revolta cívica i democràtica contra la monarquia

borbònica, proclamà la República Catalana ([5]) i feu possible la República Espanyola; el 1931, Catalunya organitzà un plebiscit nacional en el qual un 98% de la població proclamà la voluntat de Catalunya de governar-se per ella mateixa (*self-government*); el 1934, després que la República Espanyola hagué caigut a mans de les forces reaccionàries feixistes, Catalunya s'aixecà per la democràcia i la llibertat nacional i proclamà l'Estat Català com a part d'una Confederació de Nacions Ibèriques ([6]); el 1936, en produir-se el cop nazifeixista de Franco i la Falange, Catalunya esdevingué el baluard de l'antifeixisme i lluità alhora per la seva llibertat nacional.

Hi ha, però, una qüestió que cal que quedi ací ben clarament establerta, per tal d'acabar amb qualsevol possible mala interpretació. Ens referim a la natura permanent i inalterable del problema català. En altres paraules, els punts bàsics de les aspiracions catalanes no canvien amb l'existència a Espanya d'un règim més o menys liberal, ni tampoc amb un grau major o menor de persecució o d'opressió. Per exemple, les aspiracions de Catalunya subsisteixen independentment de l'existència o la no-existència de Franco a Espanya. Catalunya ha estat una nacionalitat oprimida sota la Monarquia, sota la República Espanyola i sota Franco ([7]). L'eliminació de Franco *per si sola* no resol el problema nacional català, així com no quedà resolt amb el simple enderrocament de la monarquia borbònica. Catalunya lluita contra Franco i per l'enderrocament del seu règim feixista amb el mateix esperit que lluita per la destrucció de Hitler i d'Hirohito. Franco és el present tirà de Catalunya, però amb la doble funció de representant del nazifeixisme i de representant de l'Estat unitari espanyol. L'eliminació de Franco deslliurarà Catalunya del nazifeixisme, però no la deslliurarà de l'opressió espanyola.

Això ens porta al perill veritable de qualsevol «solució» catalana efectuada a base de rutina i mala interpretació. Per aquesta raó apel·lem ací a les Nacions Unides abans que adquireixin qualsevol compromís amb referència a Espanya. Hi ha massa gent que erròniament creu que el plet català és merament un problema espanyol. No ho és. Hi ha una tendència a classificar la qüestió catalana entre els problemes interns d'Espanya. El conflicte entre Catalunya i Espanya, com qualsevol altre problema entre una nacionalitat oprimida i el seu opressor, sempre ha estat un problema de natura internacional. El de Catalunya no és un problema espanyol, sinó un problema europeu. A la taula de la pau de Versalles, els problemes de les altres nacionalitats europees foren resolts en aquests termes.

Classificar la qüestió catalana entre els problemes interns de l'Estat Espanyol és nomenar l'opressor de Catalunya únic jutge i jurat en una causa en què el jutge és part. Ni Catalunya ni cap altra nació oprimida no pot esperar justícia del seu propi opressor.

Com la història demostra, ni tan sols una Espanya liberal i democràtica del tipus de la República Espanyola no és capaç de resoldre el problema nacional català. ([8]) ([9]) La majoria dels polítics i estadistes de l'ex-República Espanyola viuen en l'errònia noció que els principis i les clàusules de la Carta de l'Atlàntic s'apliquen a l'Estat Espanyol però no a Catalunya i a les altres nacionalitats incorporades per força dintre l'Estat espanyol.

D'aquí que Catalunya no pugui acceptar la premissa que la seva llibertat nacional sigui identificada i confosa amb el problema de restaurar la democràcia i el règim republicà a Espanya. Al seu degut temps, les Nacions Unides s'hauran d'enfrontar amb el problema

espanyol, i Catalunya ajudarà amb tota la seva força a resoldre'l, però la seva denominació i solució no té relació directa amb el problema de la llibertat nacional de Catalunya.

Que no sigui mal interpretada aquesta declaració nostra. Catalunya està vivament interessada en l'Espanya democràtica. ([10]) 150.000 joves catalans moriren en la Guerra Civil espanyola per eradicar el feixisme d'Espanya i assegurar la subsistència de la democràcia a la Península Ibèrica. Però és com a catalans que el poble de Catalunya vol participar en el benestar del bloc de pobles ibèrics. ([11]) Els catalans volen que llurs drets de nació siguin reconeguts, per tal que Catalunya, per l'autodeterminació, pugui lliurement unir-se a la reorganització política de la Península. Una vegada lliure i degudament reconeguda com a nació, Catalunya estarà en situació de poder considerar, per exemple, una Confederació d'Estats d'Ibèria, sobre la base de drets iguals en una associació voluntària, en la qual els catalans, els bascos, els gallecs, els espanyols i els portuguesos podrien participar.

D'altra banda, estant Catalunya absolutament identificada amb la causa de les Nacions Unides -als exèrcits de les quals molts dels seus fills lluiten en tots els fronts-, declara estar disposada a acceptar els sacrificis que la reorganització d'Europa pugui demanar d'ella, per molt captivada que estigui la seva sobirania i llibertat com a nació.

En resum, Catalunya

D E M A N A de les Nacions Unides:

- a) QUE el seu retardat cas d'alliberació nacional sigui, des d'aquest moment, posat a l'ordre del dia com un cas que necessita immediata atenció.
- b) QUE la seva reclamació d'autogovern sigui registrada per a solució immediata sota els principis i les clàusules de la Carta de l'Atlàntic, independentment de qualsevol solució política que sigui plantejada per a Espanya.
- c) QUE la seva posició dins de l'organització política d'Espanya sigui decidida per Catalunya mateixa, a través de plebiscit dels catalans nacionals, després de reconegut el seu *status* de nació.
- d) QUE qualsevol altra desavinença o disputa entre Catalunya i Espanya sigui sotmesa per ésser oïda davant el Consell de les Nacions Unides o la Cort Internacional de Justícia.

En sotmetre aquesta reclamació d'alliberament nacional davant aquesta Conferència i davant l'opinió pública internacional, Catalunya espera justícia de les Nacions Unides.

Nova York, 14 d'abril de 1945

J. Carner Ribalta

J. M. Fontanals

J. Ventura Sureda

Membres de la Delegació als Estats Units
del Consell Nacional Català de Londres.
(Registrats al Departament d'Estat, el 28 de març de 1942.)

....

[1] Pròpiament, les terres catalanes inclouen, a més de Catalunya, els vells reialmes de València i de Mallorca, així com també l'antic territori català del Rosselló, annexat a França. Això constitueix la «Gran Catalunya», amb un total de població de gairebé 6.000.000, on l'idioma català és parlat arreu.

[2] A. B. Keith, *The King, the Constitution, the Empire, and Foreign Affairs*, 1936-7 pp. 166-167.

[3] *Spaniens Tor zum Mittelmeer und die katalanische Frage*, Franz Pauser (Teubner, Leipzig und Berlin, 1938). (Veure apèndix n.º 1 db).

[4] Veure apèndix n.º 3.

[5] Veure apèndix n.º 4.

[6] Veure apèndix n.º 5.

[7] Veure apèndix n.º 6.

[8] El 1932, la República Espanyola concedí a Catalunya un Estatut d'Autonomia, considerablement retallat de la voluntat expressada per Catalunya per mitjà d'un referèndum. L'Estatut, naturalment, demostrà ésser insuficient.

[9] Veure apèndix n.º 7.

[10] Veure apèndix n.º 8.

[11] Íd.

EL CAS DE CATALUNYA

APÈNDIXS

APÈNDIX N.º 1

EXISTÈNCIA DE LA NACIÓ CATALANA A TRAVÉS DELS TEMPS (*El seu status nacional d'ençà del segle VIII*)

- Dos segles sota la dependència dels emperadors francs.
- Quatre segles d'independència nacional.
- Tres segles d'unió amb Espanya mitjançant un pacte (1469).
- Dos segles de dominació castellana per dret de conquesta (1714).
- Quatre anys d'autonomia limitada i insuficient, garantida per la República Espanyola l'any 1932.
- Sis anys sota la dominació feixista i sotmesa absolutament a Espanya a través de Franco (1939).

APÈNDIX N.º 2

EL CONSELL NACIONAL CATALÀ

Fundat a Londres, l'any 1940. Els seus membres són:

President:

Carles Pi-Sunyer

Consellers:

(a Londres)

Josep M. Batista i Roca
Dr. Josep Trueta
Fermí Vergès
Ramon Parera

(a E.U.A.)

J. Carner Ribalta

(a Mèxic)

Josep Carner
Josep Tomàs i Piera
Baltasar Samper
Ferran Zulueta
Dr. Salvador Armendares
Dr. F. Paniello

(a Cuba)

J. Conangla i Fontanilles

(a Colòmbia)

Dr. Antoni Trias
Joan de Garganta

(a Bolívia)

Dr. Santiago Pi-Sunyer

(a Argentina)

M. Serra i Moret
H. Nadal i Mallot

(a Uruguai)

F. Bergós Ribalta

(a Catalunya)

X (un membre del moviment clandestí “Front Nacional Català”)

APÈNDIX N.º 2a

EXILIATS CATALANS ORGANITZATS QUE HAN AUTORITZAT LA DELEGACIÓ DELS ESTATS UNITS DEL CONSELL NACIONAL CATALÀ A PRESENTAR LES ASPIRACIONS NACIONALS DE CATALUNYA A LES NACIONS UNIDES

Argentina:

Casal de Catalunya ... Buenos Aires
Associació Mutualista Montserrat ... Buenos Aires
Protectora Ensenyança Catalana ... Buenos Aires
Comitè Llibertat ... Buenos Aires
Radio "Hora Catalana" ... Buenos Aires
Revista "Ressorgiment" ... Buenos Aires
Casal Català ... Córdoba
Centre Català ... Rosario
Centre Català ... La Plata
Centre Català ... Bahía Blanca
Grup Patriòtic Català ... Mendoza
Societat Catalana d'Estudis Socials Econòmics i Polítics ... Buenos Aires

Xile:

Agrupació Patriòtica ... Santiago
Centre Català ... Santiago
Revista "Germanor" ... Santiago
Hora Radial Catalana ... Santiago
Auxili Mutual ... Santiago
Revista "Noticiari Català" ... Santiago
Grup Escènic Vilanova ... Santiago
Orfeo Català ... Santiago
Grup Esportiu Barcelona ... Santiago
Centre Català ... Valparaíso
Centre Català ... Concepción
Del. Comunitat Catalana ... Valdivia
Del. Comunitat Catalana ... Cautín
Del. Comunitat Catalana ... Curico
Del. Comunitat Catalana ... Linares

Colòmbia:

Comunitat Catalana ... Bogotá
Comissariat Ensenyança Catalana ... Barranquilla

Costa Rica:

Comunitat Catalana ... San José

Cuba:

Centre Català ... Havana
Club Separatista Havana ... Havana
Revista "La Nova Catalunya" Havana
Grup N.R. "Catalunya" ... Santiago

República Dominicana:

Club Català ... Ciudad Trujillo

Equador:

Del. Consell Nacional Català ... Guayaquil

Guatemala:

Del. Catalan Colony ... Ciutat de Guatemala

Mèxic:

Comunitat Catalana ... Ciutat de Mèxic
Acció Catalana ... Ciutat de Mèxic
"El Poble Català" ... Ciutat de Mèxic
Estat Català ... Ciutat de Mèxic
Orfeó Català ... Ciutat de Mèxic
Esquerra Catalana (Secretariat) ... Ciutat de Mèxic
Unió General de Treballadors ... Ciutat de Mèxic
Partit Socialista Català ... Ciutat de Mèxic

Uruguai:

Casal Català ... Montevideo
Hora Catalana de Radio ... Montevideo
Protectora Ensenyança Catalana ... Montevideo

Veneçuela:

Catalan Delegagtion ... Caracas

E.U.A.:

Casal Català ... New York
«Free Catalonia» ... New York

El dos de març de 1943, la delegació dels Estats Units del Consell Nacional Català va enviar el telegrama següent a les organitzacions esmentades abans i residents a l'hemisferi americà:

**EN PREVISIÓ POSSIBLES EMERGÈNCIES QUE ES PUGUIN PRESENTAR
AVIAT ÉS URGENT QUE ENS TELEGRAFIEU LA VOSTRA AUTORITZACIÓ**

PER A PRESENTAR DAVANT LES NACIONS UNIDES, EN NOM DELS GRUPS DEL VOSTRE TERRITORI, LES ASPIRACIONS NACIONALS DE CATALUNYA

(Les respostes a continuació: traducció de cables i cartes)

De Santiago de Xile:

ELS CATALANS DE XILE AUTORITZEM PLENAMENT LA VOSTRA DELEGACIÓ A ACTUAR EN NOM NOSTRE DAVANT LES CANCELLERIES.

Signat: Agrupació Patriòtica, Centre Català de Santiago, Centre Català de Valparaíso, Centre Català de Concepción, Delegacions de Valdivia, Cautin, Curico i Linares, Revista «Germanor», Hora Radial Catalana, Auxili Mutual, Revista «Noticiari Català», Grup Escènic E. Vilanova, Club Esportiu Barcelona.

De Mèxic, ciutat: (...)

De Colòmbia: (...)

De Cuba: (...)

De l'Argentina: (...)

De l'Uruguai: (...)

De la República Dominicana: (...)

De Costa Rica: (...)

De l'Equador: (...)

De Veneçuela: (...)

De Guatemala: (...)

APÈNDIX N.º 2b

IMPORTÀNCIA DELS CATALANS A L'AMÈRICA LLATINA

(...)

HISTÒRIA POLÍTICA DE CATALUNYA

(...)

LLENGUA I CULTURA CATALANES

(...)

IMPORTÀNCIA ESTRATÈGICA DE CATALUNYA

(...)

CATALANS A L'EXILI

(...)

ORGANITZACIONS CATALANES A L'AMÈRICA LLATINA

(...)

APÈNDIX N.º 3

ESPANYA, UN PAÍS PLURINACIONAL

(...)

APÈNDIX N.º 4

PROCLAMACIÓ DE LA REPÚBLICA CATALANA pel President Francesc Macià, el 14 d'abril de 1931.

«Poble de Catalunya: en nom del poble de Catalunya proclamo l'Estat Català, que amb tota cordialitat procurarem integrar dins la Federació de Repúbliques Ibèriques...»

Acte seguit travessà la plaça, entrà al Palau de la Generalitat i des del seu balcó parlà altra vegada:

«En nom del poble de Catalunya proclamo l'Estat Català sota el règim d'una República Catalana, que lliurement i amb tota cordialitat anhela i demana als altres pobles germans d'Espanya la seva col·laboració en la creació d'una confederació de pobles ibèrics.»

APÈNDIX N.º 5

PROCLAMACIÓ DE L'ESTAT CATALÀ pel President Lluís Companys, el 6 d'octubre de 1934.

«Catalans! En aquesta hora solemne, en nom del poble i del Parlament, el Govern que presideixo assumeix totes les facultats del Poder a Catalunya (i) proclama l'Estat Català de la República Federal Espanyola...»

APÈNDIX N.º 6

CATALUNYA PRIVADA DELS SEUS DRETS NACIONALS SOTA LA MONARQUIA ESPANYOLA, LA REPÚBLICA ESPANYOLA I EL RÈGIM FEIXISTA ESPANYOL

- Del decret de Felip V d'Espanya, l'any 1714, on invoca el dret de conquesta per abolir les llibertats catalanes:

«Havent pacificat amb les armes el territori de Catalunya, pertoca a la meva sobirania d'establir-hi govern». (Traduït del castellà.)

- Del decret del President de la República Espanyola del 2 de gener de 1935, que aboleix l'autonomia catalana garantida per les Corts Espanyoles l'any 1932:

«Art. 1r. – Queden suspeses les facultats conferides per l'estatut de Catalunya...» (Trad. del castellà.)

- Del decret de Franco del 5 d'abril de 1938, que revoca definitivament l'Estatut de Catalunya:

«...l'Estatut de Catalunya, concedit en mala hora per la República, va deixar de tenir validesa, en l'ordre jurídic espanyol, el dia 17 de juliol de 1936.

«...l'entrada de les nostres armes glorioses en territori català (*)... planteja el problema de restaurar... el principi de la unitat de la Pàtria... etc.» (Trad. del castellà.)

(*) Noti's la invocació al dret de conquesta, en termes idèntics als utilitzats per Felip V l'any 1714.

APÈNDIX N.º 7

ESPANYA versus CATALUNYA

Sota el títol *España frente a Cataluña*, A. Sieberer, un periodista austríac, va publicar un llibre molt ben informat del qual en traiem les cites següents:

«En el segle XV, Castella havia establert per la força, la riquesa i el poder el seu domini sobre tots els pobles de la Península... La sublevació simultània de Portugal i Catalunya... fou un signe de l'exhauriment del poder castellà. Les forces perifèriques començaren a sobrepassar les del centre. Portugal guanyà la seva independència. Catalunya va haver de tornar al jou austro-espanyol. La rebel·lió de 1640 és una prova clara que Castella no havia triomfat en el seu intent d'assimilar els poders ibèrics i fondre's en una nació espanyola unificada.

«Els castellans havien conservat, dels seus antics dies de glòria, una arrogància desproporcionada. Es consideraven ells mateixos l'espina dorsal d'Espanya. Es consideraven com a pertanyents a un grau més elevat de civilització que els atorgava el dret de decidir damunt les altres races d'Espanya... Mentre duri aquesta idea arbitrària de les vàlues en la ment dels castellans, no hi podrà haver pau en el país.

« (...)

« (...)

« (...) »

LES RELACIONS POLÍTIQUES ENTRE ELS POBLES IBÈRICS

La Societat Catalana d'Estudis Polítics, Econòmics i Socials, establerta a Buenos Aires, ha fet pública la declaració següent, signada per Pelai Sala, president, Joan Cuatrecasas i P. Mas i Parera:

«La Península Ibèrica forma un grup geogràfic de pobles amb els quals, en èpoques diferents tot al llarg de la història, un d'ells ha intentat construir una unitat política. Els resultats han estat diversos. El fet que, en temps recents, l'intent d'establir i consolidar aquesta unitat política s'hagi portat a terme sota la forma d'un estat totalitari, ignorant totes les característiques ètniques i lingüístiques dels diferents pobles ibèrics, ha creat molt de descontentament i àdhuc reaccions violentes per part dels diferents grups envers el coadjutor d'aquest Estat espanyol, és a dir, Castella.

« (...)

« (...)

« (...)

« (...) »

APÈNDIX N.º 8

LA RECONSTRUCCIÓ POLÍTIKA DE LA PENÍNSULA IBÈRICA

(...)

PER ESTABLIR L'ORDRE A ESPANYA

(...)

L'ACTITUD CATALANA DAVANT LA QÜESTIÓ D'UNA RESTAURACIÓ MONÀRQUICA A ESPANYA

De la declaració feta pública pel Consell Nacional Català de Londres: PER QUÈ ELS CATALANS NO PODEM PARTICIPAR EN UNA RESTAURACIÓ: LA MONARQUIA NO POT RESOLDRE CAP DELS PROBLEMES FONAMENTALS D'ESPANYA. EL SEU FRACÀS PROVOCARIA UNA ALTRA REVOLUCIÓ.

(...) PER RESUMIR:

La Monarquia només tindrà el suport de l'aristocràcia terratinent de Castella, d'alguns generals, d'un grup internacional de financers, i potser d'alguns industrials -però no de la majoria del poble.

Per tant, la Monarquia serà necessàriament un règim absolut i no un règim democràtic. Aquesta Monarquia serà incapaç de resoldre ni el problema de les nacionalitats ni cap altre problema fonamental d'Espanya.

La Monarquia experimentarà un fracàs al cap de pocs anys, i els pobles d'Espanya seran llançats de bell nou a una revolució.

Així la Monarquia fracassarà finalment en allò que és el seu propòsit fonamental: mantenir l'ordre i evitar la revolució.

Essent aquest un procés previsible lògicament, els catalans no tenen interès en embarcar-se en l'aventura perillosa d'una restauració monàrquica.

COM SUBSTITUIR FRANCO A ESPANYA

(...) Per tant, la fórmula proposada pot ser resumida de la forma següent:

- a) Pressió diplomàtica a Franco per part de les Nacions Unides, comminant-lo a acabar el seu règim.
- b) Instauració de Governos locals a Castella, Catalunya, País Basc i Galícia amb el propòsit de restaurar la llei i l'ordre a la vida democràtica.
- c) Referèndums a Castella, Catalunya, País Basc i Galícia per a determinar les seves aspiracions en la reconstrucció política de la Península Ibèrica.
- d) Constitució d'un Comitè Ibèric en el qual els delegats castellans, catalans, bascos i gallecs, discutiran la fórmula del nou Estat Espanyol o Ibèric, d'acord amb la voluntat manifestada pels seus respectius pobles.

«Estem segurs que els resultats d'aquest procediment serà el pas suau del feixisme a la democràcia, sense la concurrència d'un trasbals sagnant; la satisfacció general en cada sector de la Península en aquest primer pas cap a la llibertat; i, finalment, una Confederació dels Pobles Ibèrics (Estats Units d'Espanya o d'Ibèria, dins dels quals també Portugal pot ser invitat), i que encaixarà perfectament en la reconstrucció general d'Europa d'acord amb els plans de les Nacions Unides.»